

**UCHWAŁA NR LIX/1284/18
RADY MIASTA BYDGOSZCZY**

z dnia 25 kwietnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2025

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 oraz art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1868 oraz z 2018 r. poz. 130) oraz art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2017 r. poz. 1769 i poz. 1985)

uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Programu Aktywności Lokalnej Miasta Bydgoszczy na lata 2018 - 2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady Miasta

Jan Szopiński

Załącznik do Uchwały Nr LIX/1284/18
Rady Miasta Bydgoszczy
z dnia 25 kwietnia 2018 r.

**PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
MIASTA BYDGOSZCZY
NA LATA 2018-2025**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE

II. PODSTAWA PRAWNA

III. ODBIORCY – GRUPY DOCELOWEJ, MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

V. METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU

VI. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

VII. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

IX. ZAKŁADANE REZULTATY I PRZEWIDYWANE EFEKTY

X. MONITORING I EWALUACJA

I. WPROWADZENIE

II. PODSTAWA PRAWNA

Program Aktywności Lokalnej Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2025 jest uzupełnieniem i kolejnym etapem realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bydgoszczy na lata 2016-2023” oraz innych programów rocznych i wieloletnich. Dokument ten jest zgodny z założeniami zawartymi w innych dokumentach strategicznych dla kraju, województwa kujawsko-pomorskiego miasta Bydgoszczy takich jak:

- Strategię Rozwoju Kraju 2020
- Narodową Strategię Integracji Społecznej dla Polski
- Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020
- Strategią Komunikacji Polityki Spójności na lata 2014-2020
- Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020
- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
- Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2015-2020
- Strategią Rozwoju Bydgoszczy do 2030 roku
- Powiatowy Programem Przeciwdziałania Bezrobociu, Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy do 2020 roku
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Bydgoszczy na lata 2016-2023
- Lokalna Strategia Rozwoju - Stowarzyszenie Bydgoska Lokalna Grupa działania” Dwie Rzeki”
- Uchwała Rady Miasta z dnia 30 listopada 2016 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Bydgoszczy

Wymienione wyżej dokumenty opracowane na poziomie Unii Europejskiej, krajowym, regionalnym i samorządu miasta Bydgoszczy zakładają realizację działań służących rozwojowi społeczno – gospodarczemu kraju, a tym samym podniesienie jakości i poziomu życia obywateli w Bydgoszczy. Wśród jednostek uprawnionych do aplikowania o środki pochodzące z Unii Europejskiej w ramach projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej 9 SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO oraz 11 ROZWÓJ LOKALNY KIEROWANY PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który będzie jednym z realizatorów „Programu Aktywności Lokalnej dla Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2025” Program aktywności lokalnej to zaplanowana sekwencja działań i przedsięwzięć na rzecz rozwiązywania problemów lokalnych oraz integracji i aktywizacji społeczności lokalnej, realizowana na zasadach partnerskich z instytucjami i organizacjami funkcjonującymi w środowisku lokalnym.

III. ADRESACI I MIESCA REALIZACJI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

Program skierowany jest do mieszkańców miasta Bydgoszczy, w tym:

- Członków społeczności lokalnej – osiedla, ulicy, bloku, sąsiedztwa
- Grup społecznych – osób z konkretnego środowiska
- Osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia – różnych grup społecznych, w odniesieniu do zdiagnozowanych potrzeb.

W ramach Programu Aktywności Lokalnej działaniami będą obejmowane w szczególności osoby i środowiska zagrożone wykluczeniem społecznym lub wykluczone społecznie w tym na obszarach zdegradowanych i wskazanych do rewitalizacji. Do tej grupy należy zaliczyć przede wszystkim:

- klientów pomocy społecznej,
- osoby długotrwale bezrobotne ,
- osoby samotnie wychowujące dzieci,
- osoby bezdomne przebywające w schronisku,

- seniorów,
- osoby niepełnosprawne,
- wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo – wychowawcze lub rodziny zastępcze.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bydgoszczy

Urząd Miasta w Bydgoszczy

Powiatowy Urząd Pracy

Wojewódzki Urząd Pracy

Jednostki organizacyjne gminy szczególnie realizujące zadania z zakresu pomocy społecznej

Straż Miejska i Policja

Lokalna Grupa Działania „Dwie Rzeki”

Organizacje pozarządowe i kościelne

Lokalni przedsiębiorcy

Lokalne media

V. METODY PRACY WYKORZYSTYWANE DO REALIZACJI PROGRAMU

W realizacji programu będą miały zastosowanie:

- Środowiskowa praca socjalna – działania realizowane przez pracownika socjalnego, które mają na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnieniu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych
- Instrumenty aktywnej integracji – to szereg instrumentów aktywizujących z zakresu aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, edukacyjnej i społecznej, o których mowa w wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.
- Działania o charakterze środowiskowym – to wszelkie inicjatywy integrujące, obejmujące m.in. badania, analizy, opracowania, edukację społeczną i obywatelską, debaty, konsultacje, spotkania, organizowanie i inspirowanie do udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach szczególnie o charakterze edukacyjnym, sportowym, kulturalnym, turystycznym i ekologicznym.

Ze względu na specyfikę miasta: powierzchnię terytorialną, ilość mieszkańców, wielkość grup i społeczności oraz występujących w nich problemów działalność środowiskowa jest prowadzona na obszarze działania Rejonowych Ośrodków Pomocy Społecznej we wszystkich dzielnicach miasta.

VI. CELE PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Cel główny

Zwiększenie aktywności mieszkańców Bydgoszczy w tym grup zagrożonych wykluczeniem społecznym przy użyciu instrumentów aktywnej integracji oraz działań o charakterze środowiskowym.

Cele szczegółowe

1. Zwiększenie aktywności instytucji i organizacji oraz podejmowanie przez nie współpracy na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów,
2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich otoczenia,
3. Poprawa jakości życia mieszkańców Bydgoszczy poprzez zaspokojenie ich potrzeb społecznych,
4. Stworzenie warunków dla powstania inicjatyw i struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnej,
5. Pomoc w tworzeniu grup samopomocowych dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym inicjujących i wspierających aktywność i samodzielność,
6. Wspieranie różnych form aktywizacji zawodowej, zdrowotnej, społecznej i edukacyjnej mieszkańców w tym w szczególności osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
7. Wsparcie i promowanie postaw prospołecznych,
8. Upowszechnienie dostępu do informacji, wiedzy i edukacji, poradnictwa i kultury poprawiających funkcjonowanie jednostki i grup społecznych.

Kierunki działań

W celu realizacji Programu Aktywności Lokalnej podejmowane będą następujące działania:

1. Badania problemów i potrzeb mieszkańców,
2. Promowanie, wspieranie, realizowanie projektów aktywizujących oraz integrujących o charakterze kulturalnym, ekologicznym, sportowym, edukacyjnym,
3. Współdziałanie instytucji jednostek samorządowych z jednostkami pozarządowymi i lokalną społecznością,
4. Wspieranie lokalnych liderów,
5. Wspieranie inicjatyw lokalnych,
6. Poprawę dostępu do informacji publicznych,
7. Promocję wolontariatu, grup samopomocy, grup wsparcia, grup edukacyjnych, wspieranie rozwoju informacji obywatelskiej,
8. Aktywizacja, integracja, wykorzystanie potencjału osób starszych w środowisku lokalnym – promocja działań wspierających więzi lokalne,
9. Promocja dostępu i wykorzystywanie nowoczesnych technologii teleinformatycznych i telekomunikacyjnych wśród wszystkich członków społeczności lokalnej,
10. Promowanie i wspieranie projektów realizowanych w partnerstwie,
11. Inne zgodne z celem i wynikające z rozeznanych potrzeb.

VII. PLAN DZIAŁAŃ

1. Rozpoznanie środowiska lokalnego za pomocą badań i analiz oraz działań:
  - obserwacja, wywiady, analiza dokumentów zastanych, ekspertyzy, wydawnictw i konkursów związanych z przygotowaniem i realizacją programów,
2. Rozwijanie komunikacji społecznej w środowisku:
  - Edukacja społeczna i obywatelską, w tym organizowanie spotkań, działań edukacyjnych, debat społecznych, konsultacji oraz spotkań integracyjnych dla społeczności lokalnej,
3. Promowanie pracy wolontarystycznej
  - Wykorzystywanie w realizacji działań pracy wolontariuszy, liderów lokalnych,
  - Wspieranie w organizowaniu usług animacji lokalnej w tym organizatorów społeczności lokalnej, streetworkerów, liderów klubu integracji społecznej.

4. Budowanie lokalnego partnerstwa.

5. Aktywizacja i mobilizacja mieszkańców do rozwiązywania problemów grupowych i środowiskowych.

* prowadzenie edukacji dorosłych i młodzieży z wykorzystaniem tradycyjnych oraz innowacyjnych metod edukacji, informacji i pracy socjalnej.

6. Specjalistyczne wsparcie dla osób potrzebujących pomocy i doradztwa umożliwiającego powrót do życia społecznego w tym powrót na rynek pracy.

7. organizowanie, inspirowanie, motywowanie mieszkańców do udziału w spotkaniach i imprezach o charakterze integracyjnym.

VIII. ŹRÓDŁA FINASOWANIA

Program będzie finansowany głównie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Ponadto mogą być wykorzystane:

- Środki własne budżetu samorządu terytorialnego

- Środki własne podmiotu zaangażowanego w działania w ramach poszczególnych programów aktywności lokalnej,

- Środki pochodzące od sponsorów,

- Inne środki zewnętrzne.

IX. ZAKŁADANE REZULTATY I PRZEWIDYWANE EFEKTY.

1. zdiagnozowanie potrzeb społeczności lokalnych oraz grup, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym w oparciu o sporządzone mapy zasobów i potrzeb,

2. planowanie i realizowanie zadań w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców,

3. zintegrowanie ze środowiskami osób uczestniczących w programach aktywności lokalnej,

4. realizacja projektów inicjowanych i współorganizowanych przez lokalne społeczności,

5. zmiana postaw społeczności lokalnych wobec osób i grup defaworyzowanych,

6. aktywizacja osób wykluczonych społecznie,

7. skuteczniejsze i efektywniejsze wykorzystywanie istniejących zasobów,

8. powstanie lokalnych grup działania,

9. wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w zakresie podejmowania działań środowiskowych,

10. wzrost wiedzy w różnych dziedzinach życia społecznego,

11. umocnienie pozycji działających liderów oraz wyłonienie nowych liderów lokalnych,

12. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez aktywizację osób wykluczonych społecznie,

13. stały monitoring potrzeb społecznych,

14. poprawa jakości życia mieszkańców.

X. MONITORING I EWALUACJA

Monitorowanie i ewaluacja będą prowadzone na bieżąco przez realizatorów projektów, realizowanych na rzecz konkretnych grup społecznych lub społeczności lokalnych. Prowadzona będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawią się podczas realizacji działań oraz wypracowane zostaną wnioski.

Corocznie będzie przygotowywane sprawozdanie, w którym przedstawione zostaną przedsięwzięcia i rezultaty jakie zostały osiągnięte w ramach realizacji Programu. W sprawozdaniu dokonany będzie opis podjętych działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnych oraz planowanych do realizacji w latach następnych.

Dane te będą przekazywane Radzie Miasta Bydgoszczy jako część składanego za dany rok sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, zgodnie z art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej.

UZASADNIENIE

1. Przedmiot regulacji :

Przedmiotem regulacji jest przyjęcie Programu Aktywności Lokalnej Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2025 jako lokalnego programu pomocy społecznej.

2. Omówienie podstawy prawnej:

Podstawą prawną realizacji Programu Aktywności Lokalnej Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2025 jest art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm), zgodnie z którym Rada powiatu biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

3. Konsultacje wymagane przepisami prawa:

Nie dotyczy. Uchwała nie wymaga konsultacji.

4. Uzasadnienie merytoryczne:

Program Aktywności Lokalnej Miasta Bydgoszczy na lata 2018-2025 jest narzędziem wspierającym rozwój aktywnej integracji w ramach projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 i służy realizacji działań na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej oraz w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności lokalnej. Skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska lub członków danej społeczności. Oznacza to, że w ramach programu można prowadzić działania aktywizacyjne adresowane do osób mieszkających na pewnej przestrzeni, obejmującej dany obszar. Może to być środowisko grupy zawodowej lub społecznej (np. osób niepełnosprawnych, osób wychodzących z placówek opiekuńczo – wychowawczych, osób uzależnionych od alkoholu, rodzin niewydolnych wychowawczo, m.in. rodzin niepełnych, wielodzietnych). Zakłada wspólne działania lokalnych podmiotów na rzecz uaktywnienia i pobudzenia potencjału grup oraz społeczności lokalnych, a także włączanie ich w życie społeczne. Przedsięwzięcia w tym zakresie ukierunkowane są na organizowanie społeczności lokalnych poprzez edukację społeczną, inicjowanie grup samopomocowych, zachęcanie mieszkańców do udziału w lokalnych inicjatywach, promowanie działań wolontariatu, udostępnianie informacji o dostępnych usługach, budowanie pozytywnych związków między członkami społeczności.

Biorąc pod uwagę sytuacje osób korzystających z pomocy społecznej szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym niezwykle ważne jest stworzenie dla tej grupy skoordynowanego systemu oparcia społecznego, który wpłynie nie tylko na jakość świadczonej pomocy, ale przede wszystkim spowoduje powrót do uczestnictwa w życiu społecznym.

5. Ocena skutków regulacji:

Niniejsza uchwała generuje koszty finansowe. Działania podejmowane w ramach programu finansowane będą ze środków budżetu Miasta. Przewiduje się również współudział w finansowaniu wymienionych działań ze środków budżetu państwa oraz w przypadku pojawienia się takich możliwości pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej.